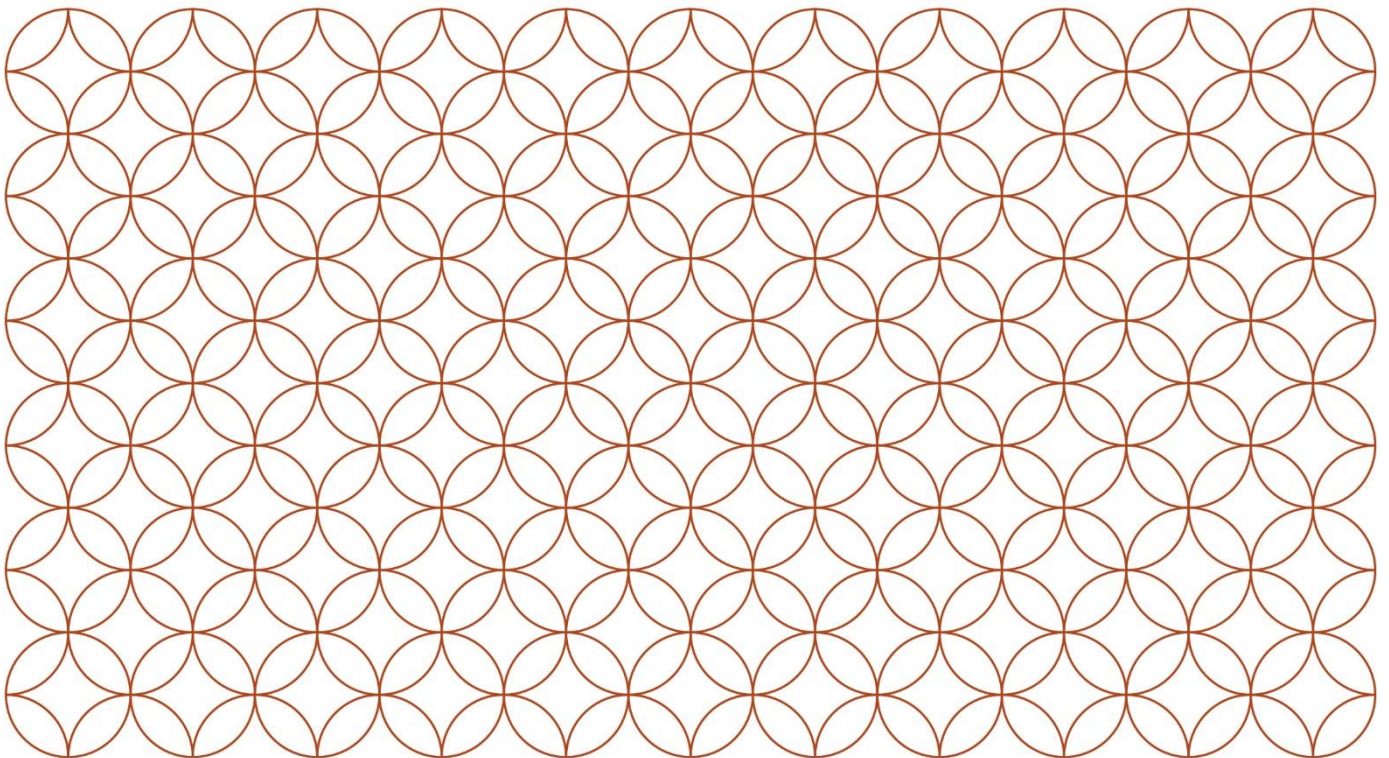

REDOVISNING AV
REGERINGSUPPDRAG

Redovisning av uppdrag Främja skolväsendets digitalisering

Skolverket

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2023-02-28

Diarienummer: 7.5.2-2023:159

Skolverket, Stockholm 2023

Förord

Detta är Skolverkets sista redovisning av regeringsuppdraget att främja skolväsendets digitalisering. Vid förra årets redovisning av uppdraget¹ gavs en översiktlig bild av myndighetens samlade insatser inom uppdraget från 2017 och fram till 2021. Utöver detta presenterades en bild av läget i skolväsendets verksamheter utifrån resultat av uppföljningen² av den nationella digitaliseringsstrategin 2017–2022. Årets redovisning kompletterar denna övergripande bild med det arbete som Skolverket utfört under 2022 samt hur vi planerar för det fortsatta arbetet. Eftersom ingen ytterligare uppföljning av den nationella digitaliseringsstrategin 2017–2022 har genomförts under året saknas underlag för att presentera resultat och effekter i skolväsendet. I de fall enskilda insatser som genomförts under året har utvärderats eller följts upp presenteras resultatet i redovisningen. I pågående eller nyligen avslutade insatser finns i många fall ännu inte underlag för utvärdering att redovisa.

Solna, 28 februari 2023

Peter Fredriksson
Generaldirektör

Jessika Paulsson
Undervisningsråd

¹ Skolverket (2022a)

² Skolverket (2022b)

Sammanfattning

Av regeringens regleringsbrev för budgetåren 2021 och 2022 avseende Statens skolverk framgår det att Skolverket ska arbeta med att främja digitaliseringen inom skolväsendet och underlätta för huvudmän och skolor att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i undervisning och administration.

För att stödja verksamheternas arbete med att förbättra såväl undervisning och lärmiljö som administration har vi under 2022 genomfört riktade insatser i form av processtöd. Vi har även vidareutvecklat vårt processtöd för skolledare och huvudmän.

För att underlätta informationsutbytet inom och mellan huvudmän och myndigheter har Skolverket tagit fram en vägledning till huvudman för implementering av den rekommenderade tekniska standarden SS 12000. Vi hänvisar till denna standard bland annat när det gäller hur huvudmän ska förse oss med de användaruppgifter som krävs för att genomföra digitala nationella prov. Arbetet med flera andra standarder pågår inom ramen för den tekniska kommitén för informationshantering inom utbildningssektorn (SIS TK 450).

För att stödja verksamheternas arbete med barns och elevers digitala kompetens har Skolverket under 2022 erbjudit workshopserier och poänggivande högskolekurser inom programmering. Antalet deltagare i programmeringskurserna har minskat. Vi har även genomfört en pilotomgång av en workshopserie om digital didaktisk kompetens för lärare i karaktärsämnen på yrkesprogram.

Vi har under året påbörjat översynen av samtliga ämnen inom gymnasial utbildning för att anpassa dem enligt direktiven för ämnesbetyg. Digitalisering är ett av de perspektiv som särskilt beaktas i arbetet. Även nya ämnesplaner tas fram där skrivningar gällande digitalisering stärks ur såväl ett samhällsperspektiv som för att möta elevernas behov i kommande studier och yrkesliv. Nya ämnesplaner är tänkta att användas från höstterminen 2025.

För att stödja verksamheternas systematiska användning av forskning och uppföljning har Skolverket under 2022 sammanställt och spridit forskningsresultat samt bjudit in professionerna till samtal om forskning, beprövad erfarenhet och skolans digitalisering. Under året har vi också arbetat med samordning och uppföljning för att förbättra de nationella skolutvecklingsinsatserna inom digitalisering. Till exempel har pandemins konsekvenser för skolväsendet följts upp och i december 2022 redovisade vi ett förslag till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet.

Som sektorsansvarig myndighet planerar Skolverket att under 2023 fortsätta arbetet med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet.

1. Om uppdraget

Av regleringsbrevet för 2021 framgick det att Skolverket ska arbeta med att främja digitaliseringen inom skolväsendet och med att underlätta för huvudmän och skolor att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i undervisning och administration. I detta ingår att genomföra insatser för att höja lärarnas kompetens inom distans- och fjärrundervisning. Arbetet ska utgå från den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet (U2017/04119/S). I arbetet ska även ingå att följa upp målen i strategin och vilket genomslag digitaliseringsstrategin får i verksamheterna. Skolverket ska föra en dialog med Sveriges Kommuner och Regioner om arbetet. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) årligen senast den sista februari. Det fanns en hänvisning till regeringsuppdraget även i Skolverkets regleringsbrev för 2022, men däremot inte i myndighetens regleringsbrev för 2023. Detta blir därför den sista redovisningen av uppdraget.

Myndigheten har även ett sektorsansvar för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet³. Denna innefattar att, inom ramen för Skolverkets verksamhetsområde och de statliga insatserna, vara samlade, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda myndigheter och andra relevanta parter.

Arbetet med dessa två uppdrag är nära sammankopplat och i denna redovisning beskriver vi därför de insatser som har genomförts inom båda uppdragen. Även uppdraget att digitalisera de nationella proven (U2017/03739/GV) har många beröringspunkter med de nämnda uppdragen.

För att tydliggöra och konkretisera vad arbetet inom uppdraget att främja skolväsendets digitalisering ska resultera i har vi tagit fram följande fyra uppdragsmål:

1. Verksamheterna inom skolväsendet tar tillvara digitaliseringens möjligheter
2. En adekvat digital kompetens hos alla barn och elever
3. Kunskapsunderlag och forskning används mer systematiskt
4. Förbättrade nationella insatser för skolutveckling

³ Förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk

2. Mål 1: Tillvaratagande av digitaliseringens möjligheter

Det första uppdragsmålet handlar om att verksamheterna inom skolväsendet tar tillvara digitaliseringens möjligheter genom:

- förbättrad undervisning och lärmiljö som utgår från alla barns och elevers behov och förutsättningar
- förbättrad arbetssituation och minskad administrativ belastning för lärare och annan pedagogisk personal
- mer långsiktigt hållbara system och processer inom skolväsendet.

Skolverkets arbete under 2022

För att stödja verksamheternas arbete med att förbättra såväl undervisning och lärmiljö som administration har Skolverket under 2022 bland annat genomfört riktade insatser i form av processtöd och vidareutveckling av vårt processtöd riktat till skolledare och huvudmän.

Vi har sedan hösten 2020 erbjudit riktat processtöd som vänder sig till skolor och huvudmän som berörs av digitala nationella prov och som har stora behov av kompetensutveckling inom digitalisering. Sammanlagt har vi haft möjlighet att erbjuda 24 huvudmän att delta under 2022, varav nio enskilda. Uppföljningen från våren 2022 visar att deltagarna är generellt mycket nöjda med insatsen och 97 procent av de som svarat anger att de har tagit fram en åtgärdsplan för det fortsatta digitaliseringsarbetet, vilket är ett av insatsens mål. Enkäten visar vidare att 92 procent av deltagarna som svarat säger sig ha fått en ökad samsyn kring vad digital kompetens innebär och vad verksamheten behöver göra för att uppnå detta. Den framkommer även att utvecklingsarbetet i högre grad är förankrat på huvudmanna- och rektorsnivåerna än i övriga delar av verksamheten.

Skolverket erbjuder ett digitalt processtöd för skolledare och huvudmän. Det är framtaget för att inventera den egna verksamheten och för att ge ökad kunskap om digitaliseringens utmaningar och möjligheter. Materialet har under 2022 uppdaterats utifrån nyare forskning och breddats till att även omfatta förskolor. Det kommer att publiceras våren 2023.

Skolverket har sedan 2017 tagit fram ett flertal kompetensutvecklingsmaterial för att stärka kvalitén i undervisning och lärmiljö. Materialet erbjuds digitalt och har under året kontinuerligt förvaltats och reviderats.

Skolverket har tagit fram en vägledning till huvudman för implementeringen av den rekommenderade tekniska standarden SS 12000⁴. Sedan standarden

⁴ <https://www.sis.se/produkter/informationsteknik-kontorsutrustning/itillampningar/itillampningar-inom-utbildning/ss-120002018/>

uppdaterades i augusti 2022 har vägledningen laddats ner cirka 150 gånger vilket är ett bra resultat eftersom den främst riktar sig till systemleverantörer. Vi använder också denna standard bland annat när det gäller användaruppgifter som behövs för de digitala nationella proven. Arbetet med flera andra standarder pågår inom SIS TK 450⁵, till exempel i form av ny version av standarden för utbildningsinformation (EMIL), vilket är en standard som handlar om utbildningsutbudet och som ligger till grund för SUSNA-navet.⁶ Arbetet med nya standarder pågår också, till exempel inom området beställning och leverans (BOL) av digitala läresurser. Inom Forum för informationsstandardisering i skolväsendet (FFIS), där Skolverket är ordförande, har vi genomfört ett utvecklingsforum med 29 deltagare från huvudmän, leverantörer och myndigheter kring vad som hindrar informationsutbytet inom sektorn. Ett hinder som identifierades var att betygskoderna inte får signeras digitalt, vilket leder till ett merarbete när informationen behöver delas. Vidare identifierades ett behov av fler standarder, till exempel för hur tillfälliga personnummer och skyddade personuppgifter ska hanteras digitalt. En grupp med uppdrag att utreda regelverk och lagstiftning inom området föreslogs på utvecklingsforumet.

Under 2022 har vi tagit kontakt med de huvudmän som inte deltog i den kartläggning av digital infrastruktur som genomfördes 2021⁷. Syftet har varit att informera om vilka stödinsatser vi erbjuder för införandet av digitala nationella prov och bedömningsstöd. Informationen har bland annat handlat om Skolverkets nyhetsbrev, webinarier om digitala nationella prov (DNP) och det riktade processtödet som myndigheten erbjuder. Cirka 230 huvudmän fick informationen via epost och cirka 125 huvudmän fick det som fysiskt post. En majoritet av dessa huvudmän har även fått ett uppföljande telefonsamtal. Detta resulterade i att 22 huvudmän anmälde sig och deltog i ett webinarium om de tekniska förutsättningarna för DNP. Det bidrog också till att cirka 100 ytterligare huvudmän anmälde sig till Skolverkets nyhetsbrev om DNP som nu går ut till 1 300 mottagare⁸.

Som en del av arbetet med digitala läresurser har vi utforskat hur en nationell plattform för öppna läresurser⁹ skulle kunna utformas. Detta har gjorts i samverkan med representanter från lärarprofessionen, RISE¹⁰ och edtech-branschen. Arbetet har utgått från frågeställningar i UNESCO:s rekommendationer kring öppna läresurser från 2019. Konceptet kring öppna läresurser har också diskuterats med både Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och företrädare för ett tiotal kommunala och enskilda huvudmän.

Skolverket har samverkat med Sambruk¹¹ för att hitta möjligheter att förenkla för huvudmännen att säkerställa att användningen av digitala läresurser sker på ett

⁵ <https://www.sis.se/tk450>

⁶ I SUSNA-navet samlas information om utbildningsutbudet. SUSNA-navet kan användas av alla aktörer som vill informera om detta.

⁷ Införande av digitala nationella prov – En kartläggning av huvudmännens tekniska miljö och förutsättningar (dnr 2020:2062-5).

⁸ Det kan vara flera mottagare som arbetar för samma huvudman.

⁹ Med öppna läresurser menas i redovisningen läresurser som är fria att använda inom undervisning

¹⁰ Research Institute of Sweden

¹¹ <https://sambruk.se/>

sätt som är förenligt med lagstiftning kring hantering av personuppgifter. I det samarbetet har vi föreslagit utveckling av en branschgemensam standard för personuppgiftshantering, en så kallad uppförandekod enligt Integritetsskyddsmyndighetens (IMY:s) definition.¹²

I syfte att främja och sprida goda exempel har Skolverket gått in som partner i SETT-mässan¹³, lärarutmärkelsen Guldäpplet och kvalitetsutmärkelsen Guldtrappan. På SETT-mässan arrangerade vi fyra seminarier, varav tre om digitala nationella prov och ett om sektorsuppdraget. Seminarierna nådde totalt 740 personer. Inom ramen för Guldtrappan anordnades sju webinarier med de huvudmän som fått utmärkelsen under 2021 och inom ramen för Guldäpplet genomfördes sex forskardialoger för lärare och forskare. Samtalen har syftat till att utveckla professionens beprövade erfarenhet. Skolverket har också deltagit i Internetstiftelsens seminarier kring Skolfederationen och på Internetdagarna.

3. Mål 2: Adekvat digital kompetens

Det andra uppdragsmålet handlar om att ge alla barn och elever en adekvat digital kompetens genom

- en ökad förståelse för digitaliseringens påverkan på samhället
- att bättre kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- ett ökat kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt
- en stärkt förmåga att lösa problem och omsätta idéer i handling med stöd av digitala verktyg och medier.

Skolverkets arbete under 2022

För att stödja verksamheternas arbete med barns och elevers digitala kompetens har Skolverket under 2022 erbjudit workshopserier och poänggivande kurser inom programmering. Myndighet har även genomfört en pilotomgång av en workshopserie om digital didaktisk kompetens för karaktärsämneslärare på yrkesprogram.

Kurserna i programmering har erbjudits vid sex olika lärosäten. Sammanlagt har 81 lärare deltagit under året. Antalet deltagare har minskat markant jämfört med tidigare år. En förklaring till det låga deltagarantalet kan vara att ansöknings- och uppstartsperioden för vårterminens kurser sammanföll med ett ansträngt läge i skolorna utifrån pandemin. Det kan också vara så att intresset för poänggivande kurser har minskat på grund av att utbildningarna har erbjudits sedan 2017.

¹² För mer information om IMY:s definition av uppförandekod, se <https://www.imy.se/verksamhet/dataskydd/det-har-galler-enligt-gdpr/uppforandekoder-och-certifieringar/>.

¹³ Mässa för lärare och skolledare

Uppföljning visar att samtliga deltagare som svarat på enkäten upplever att de har ökat sina kunskaper inom programmering.

Workshopserier har på Skolverkets uppdrag utförts av science centers, lärosäten och det statliga forskningsinstitutet RISE. Målgrupper för workshopserierna är matematik- och tekniklärare i årskurserna 4–9, lärare i förskoleklass–årskurs 3 samt lärare i förskolor och fritidshem. Cirka 600 lärare har deltagit under 2022, vilket är ett bra resultat eftersom det är en fördubbling av deltagarantalet från föregående år. I uppföljningen av workshopserien uppger drygt 80 procent av de svarande att de har ökat sina kunskaper i programmering i stor eller mycket stor utsträckning. Detta ligger i linje med förra årets resultat.

Sedan uppdragsutbildningar i programmering började erbjudas 2017 har cirka 3800 lärare deltagit i de poänggivande kurserna samt i de icke poänggivande workshopserierna. Deltagarantalet i de poänggivande kurserna har sjunkit under åren medan det har varit ett stabilt deltagarantal i de icke poänggivande workshopserierna. Utvärderingar från de poänggivande kurserna visar att många deltagare inte har möjlighet att genomföra kursen inom ramen för arbetstiden.

Utbudet har kontinuerligt anpassats utifrån efterfrågan och inför verksamhetsåret 2023 begränsas de poänggivande kurserna utifrån att intresset för dessa har minskat.

Myndigheten har genomfört en pilot av en workshopserie i digital kompetens för lärare i karaktärsämnen på yrkesprogram med 20 deltagare under hösten 2022. Syftet med workshopserien är att deltagarna ska vidareutveckla sin digitala kompetens på en generell, yrkesämnesrelaterad och didaktisk nivå samt få kännedom om hur undervisningen kan utvecklas med hjälp av digitala verktyg.

Skolverket har under året påbörjat översynen av samtliga ämnen inom gymnasial utbildning för att anpassa dem enligt direktiven för ämnesbetyg. Det är ett uppdrag som syftar till längre och mer sammanhållna ämnen och som bland annat innebär ändrad ämnesstruktur, där parallella kurser med egna betygskriterier ersätts av nivåer med gemensamma betygskriterier som bygger på varandra. Digitalisering är ett av de perspektiv som särskilt beaktas. Tidigare intentioner i samband med den nationella digitaliseringsstrategins inverkan på läro- och ämnesplaner kvarstår. Även nya ämnesplaner tas fram där skrivningar gällande digitalisering har stärkts ur såväl ett samhällsperspektiv som för att möta elevernas behov i kommande studier och yrkesliv. Nya ämnesplaner är tänkta att användas från höstterminen 2025.

4. Mål 3: Systematisk användning av forskning och uppföljning

Det tredje uppdragsmålet handlar om att använda kunskapsunderlag och forskning mer systematiskt genom:

- ökad tillgång till forskning, kunskapssammanställningar och resultat från omvärldsanalyser
- ökad kunskap om forskningsresultat och annan relevant kunskap för utveckling av undervisning.

Skolverkets arbete under 2022

För att stödja verksamheternas systematiska användning av forskning och uppföljning har Skolverket under 2022 sammanställt och spridit forskningsresultat samt bjudit in professionerna till samtal om forskning, beprövad erfarenhet och skolans digitalisering.

Skolverket sammanställer och sprider forskningsresultat som kan vara relevanta och användbara för utbildningsområdet och som kan användas som ett verktyg för att undersöka, utveckla och bidra till ett kritiskt förhållningssätt till den egna praktiken. Vårt arbete med att sprida resultat av forskning inom området digitalisering sker på flera sätt. Det sker bland annat indirekt genom att de kompetensutvecklingsinsatser som myndigheten utvecklar vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Spridning sker också exempelvis genom artiklar om resultat av forskning på Skolverkets webbplats. Digitalisering är ett av elva kunskapsområden inom vilka vi i samverkan med lärosäten tar fram artiklar om forskning. Under 2022 resulterade detta arbete i åtta artiklar med resultat av forskning inom digitaliseringsområdet. Artiklarna på webbplatsen vänder sig till målgrupperna förskollärare, lärare, lärare i fritidshem, rektorer, skolledare, övrig skolpersonal och huvudmän i hela skolväsendet. Totalt finns ett 80-tal artiklar publicerade inom digitaliseringsområdet på webbplatsen.¹⁴

Mellan augusti och oktober 2022 genomfördes en webbenkät om Skolverkets forskningssidor och dess innehåll. Under perioden inkom 1422 svar. Gällande digitalisering visar en tematisk analys av de fritextsvar som kommit in att digitaliseringsområdet är ett av de områden där våra målgrupper mest önskar ta del av mer forskning. Drygt 90 % av de som svarat anger att de anser att artiklarna är användbara i sin yrkesutövning i mycket stor eller stor utsträckning och de anger att de upplever att resultatet av forskning är skrivet på ett lättillgängligt språk. Drygt 80% anger att de hittar det de söker efter i ganska stor till stor utsträckning.

¹⁴ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning?filterTheme=Digitalisering>

Skolverket arbetar för att kunskapsunderlag och forskning mer systematiskt ska användas i verksamheterna. Det är betydelsefullt att myndighetens stöd till professionerna i att hitta och använda resultat av forskning och pröva erfarenheter kollegialt, utgår från faktiska behov. I juni 2022 bjöd vi därför in representanter från lärarfacken, ämneslärarföreningar och nationella resurscentrum till samtal kring forskning, beprövad erfarenhet och skolans digitalisering. Sammanlagt deltog 16 representanter i samtalen. Den fördjupade bild av professionernas upplevda utmaningar och möjligheter som samtalen bidrog till kommer att användas internt som underlag för att planera för ett kunskaps- och erfarenhetsseminarium 2023.

Mål 4: Nationella resurser

Det fjärde, och sista, uppdragsmålet handlar om förbättrade nationella insatser för skolutveckling genom:

- kontinuerlig uppföljning av digitaliseringsstrategins måluppfyllelse i skolväsendet
- en systematisk uppföljning och utveckling av främjandeuppdragets insatser
- samordning med andra nationella insatser inom digitaliseringsområdet som Skolverket ansvarar för.

Skolverkets arbete under 2022

För att förbättra de nationella skolutvecklingsinsatserna inom digitalisering har Skolverket samordnat insatser inom uppdraget att främja digitalisering med flertalet insatser inom ramen för DNP och med rektorsprogrammet. Vi har följt upp och genomfört en fördjupad analys av målgruppen huvudmän med inriktning på förberedelser inför digitala nationella prov. Även pandemins konsekvenser för skolväsendet har följts upp. I december redovisade vi ett förslag till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet.

Skolverket ansvarar för Sveriges deltagande i den internationella studien ICILS 2023 som undersöker digital kompetens hos elever i årskurs 8 avseende dator- och informationskunnighet och datalogiskt tänkande. Studien har genomförts vart femte år sedan 2013. Sverige deltar nu för första gången tillsammans med omkring 30 andra länder. Under våren 2022 genomfördes en förstudie där studiens instrument (digitalt prov och enkäter) utprovades i syfte att utveckla och kvalitetssäkra dem inför huvudstudien som kommer att genomföras våren 2023. Resultat presenteras 2024 och kommer ge oss en möjlighet att utvärdera det svenska skolväsendet i ett internationellt jämförande perspektiv.

I syfte att få fördjupande kunskaper om målgruppernas behov har vi upprättat referensgrupper med elev-, lärar- och huvudmannarepresentanter. Grupperna träffas fyra gånger per år och delger Skolverket information och erfarenheter kopplade till ett på förhand bestämt tema. Exempel på teman som avhandlats är: digital lärmiljö, digitala läresurser och digitala lärplattformar.

Digitala forum har genomförts för verksamma på universitet och högskolor med grund- och ämneslärarutbildningar, i syfte att inspirera och skapa möjligheter till erfarenhetsutbyte, gällande arbetet med lärarstudenters digitala kompetens.

Skolverket har en regelbunden samverkan med branschorganisationerna Swedish Edtech Industry, Läromedelsföretagen och TechSweden. Under hösten har samverkan främst handlat om framtagandet av förslaget till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Branschorganisationerna är en dialogpart kring utvecklingen av tekniska standarder och infrastruktur. De informeras löpande kring frågor som rör styrdokumentsutveckling, såsom läroplanen för grundskolan och den pågående ämnesbetygsreformen.

Vi deltar också i det europeiska skoldatanätet (EUN) för utbyte kring arbetet med digitaliseringen och erfarenhetsutbyte avseende uppföljning av nationella strategier. Exempelvis deltog vi på den årliga konferensen Eminent som 2022 fokuserade på ansvarsfullt användande av data i utbildningen.

Digitaliseringen av de nationella proven kräver utvecklingsarbete hos Skolverket och huvudmännen samt en interaktion mellan Skolverket och huvudmännen. I syfte att öka våra möjligheter att nå ut med kommunikation om genomförandet av de digitala nationella proven har myndigheten tagit fram en rapport¹⁵ om de huvudmän som kommer att omfattas av de kommande digitala nationella proven. I rapporten analyseras även hur Skolverket framöver kan identifiera huvudmän och organisationer långsiktigt då målgruppen är föränderlig över tid och återfinns i en mängd olika register. Denna rapport kan därmed sägas utgöra ett kunskapsunderlag både om själva målgruppen och om vilka register som finns att tillgå och hur de skiljer sig åt.

Vi har påbörjat en uppföljning av de förändringar som gjordes 2021 av måldokumentets program mål gällande digitalisering inom rektorsprogrammet. Frågeställningarna i uppföljningen rör bland annat rektorers förmåga att identifiera verksamhetens behov av digitalisering utifrån pedagogiska, administrativa och tekniska perspektiv. Uppföljningen berör även frågor gällande EU:s dataskyddsförordning (GDPR), sekretess, integritet, upphovsrätt och internetsäkerhet. Rektorsutbildningen är treårig och ordningen för kurserna varierar något vid lärosätena. Först när alla tre delkurser har genomförts och avslutats kommer Skolverket fullt ut kunna utvärdera måluppfyllelsen för rektorsprogrammet.

¹⁵ Digitaliseringen av de nationella proven – ett kunskapsunderlag om huvudmän samt en modell för att identifiera hela målgruppen långsiktigt. dnr: 2021:2347

Skolverket har följt upp pandemins konsekvenser för skolväsendet¹⁶ och konstaterar att den innebar att många lärare och annan personal på kort tid fick ställa om och hantera såväl ny teknik som nya undervisningsformer. Även om det på många sätt var ansträngande och utmanande finns det enligt rektorer och lärare många positiva erfarenheter och exempel på nya arbetssätt som har vuxit fram under pandemin och som i vissa fall kommer att finnas kvar i utbildningen framöver. Det handlar framför allt om en ökad förståelse för digitaliseringens möjligheter och nya sätt att använda den digitala tekniken för att utveckla undervisningen. Lärare uppger exempelvis att de nu i större utsträckning använder lärplattformar för att skapa tydlighet och struktur i undervisningen. Det digitala språket som lärare och elever tagit under pandemin har potential att förbättra undervisningen. Samtidigt är det viktigt att den digitala tekniken används som ett komplement till den övriga närundervisningen i klassrummet.

Under hösten 2022 tog Skolverket på uppdrag av regeringen fram ett förslag till digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027.¹⁷ Förslaget innehåller sju särskilt prioriterade områden där skolväsendet behöver ta kliv framåt. Prioriteringarna utgår från tillgänglig forskning och uppföljning samt samråd med bland annat elev-, lärar- och huvudmannorganisationerna.¹⁸ Förslaget presenterades för regeringen den 18 december 2022.

5. Skolverkets fortsatta arbete och prioriteringar

Som sektorsansvarig myndighet planerar Skolverket att under 2023 fortsätta arbetet med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet.

I myndighetens verksamhetsplanering för 2023 är följande delaktiviteter framskrivna.

- Erbjudna poänggivande kurserna *Introduktion till programmering i textbaserad miljö*, 5 högskolepoäng samt *Introduktion programmering i visuell miljö*, 5 högskolepoäng vid sex lärosäten.

¹⁶ Skolverket (2022c)

¹⁷ Skolverket (2022d)

¹⁸ Under framtagandet av strategin har samråd genomförts med Sveriges elevkårer, Elevernas riksförbund, Sveriges elevråd, Sveriges skollärförbund, Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet, Sveriges kommuner och regioner, Idéburna skolors riksförbund, Friskolornas riksförbund, Sameskolstyrelsen, Waldorfskoliefederationen, Sambruk, Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolforskningsinstitutet, Myndigheten för digital förvaltning, Ifous, Vetenskapsrådet, Högskolan Gävle, Linnéuniversitetet, Linköpings universitet, RISE, Utbildningsradion, Internetstiftelsen, eSam, Statens Medieråd, Swedish Edtech Industry, Läromedelsföretagen, TechSverige samt Funktionsrättsrörelsen.

- Erbjud workshopserierna *Att programmera* och *Programmering i de tidigare åldrarna* vid sex lärosäten, hos RISE samt åtta science centers¹⁹.
- Erbjud workshopserie i digital kompetens för lärare i karaktärsämnen på yrkesprogram.
- Genomföra huvudstudien för ICILS 2023 under våren. Huvudstudien omfattar omkring 150 skolor, 4 500 elever, 2 250 lärare samt rektorer och it-samordnare på de deltagande skolorna. Eleverna gör ett digitalt prov och besvarar en enkät om deras användning av digitala verktyg. Detta kompletteras med enkäter till lärare, it-samordnare och rektorer som ger en bild av kontexterna där elevernas digitala kompetens utvecklas och belyser bakgrundsfaktorer som kan förklara variation i elevernas presentationer. Resultat presenteras i slutet av 2024 och kommer ge oss en möjlighet att utvärdera det svenska skolväsendet i ett internationellt jämförande perspektiv.
- Genomföra fortsatta samråd med elev-, lärar- och huvudmannorganisationerna för att få kunskap om målgruppernas behov inom exempelvis digital arbetsmiljö och digital kompetens.
- Erbjud riktade insatser för till ytterligare 27 verksamheter som har stora utvecklingsbehov inom området digitalisering. Insatsen ska stärka rektorernas och huvudmannens kompetens att leda och organisera verksamheten. Målet är att insatsens deltagare ska kunna möta läroplanens skrivningar inom digital kompetens och kunna genomföra digitala nationella prov.
- Ta fram och tillgängliggöra nya artiklar om resultat av forskning om digitaliseringens möjligheter, risker och utmaningar. Artiklarna kommer fokusera didaktiska och ämnesdidaktiska aspekter kopplade till undervisning med digitala verktyg, frågor som berör organisation och ledarskap, eller barns och elevers hälsa.
- Erbjud ett kunskaps- och erfarenhetsseminarium kopplat till digitalisering där representanter för professionerna i skolektorn och forskningen möts. Seminariet syftar till att skapa förutsättningar för skolutveckling på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- Tillsammans med RISE genomföra konferenser med politiker och skolchefer i syfte att ge inspiration, kunskaper och möjlighet till erfarenhetsutbyte om digitaliseringens möjligheter och utmaningar
- Tillsammans med RISE planera för konferenser till målgrupperna styrelser och skolchefer i enskilda skolor och förskolor i syfte att ge inspiration, kunskaper och möjlighet till erfarenhetsutbyte om digitaliseringens möjligheter och utmaningar

De planerade aktiviteterna kan behöva revideras och kompletteras under året utifrån en eventuell ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Även den

¹⁹ Ett science center är ett komplement till skolans teoretiska undervisning inom naturvetenskap och teknik. Science center stimulerar nyfikenhet och utvecklar undersökande sinnen.

snabba utvecklingen kopplat till användningen av data och artificiell intelligens i utbildning och undervisning kan leda till behov av kompletteringar i planeringen.

Referenser

Skolverket (2022a). *Redovisning av uppdrag Främja digitalisering 2021*.

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/regeringsuppdrag/2022/framja-digitalisering>

Skolverket (2022b). *Skolverkets uppföljning av digitaliseringsstrategin 2021*. Rapport 2022:4.

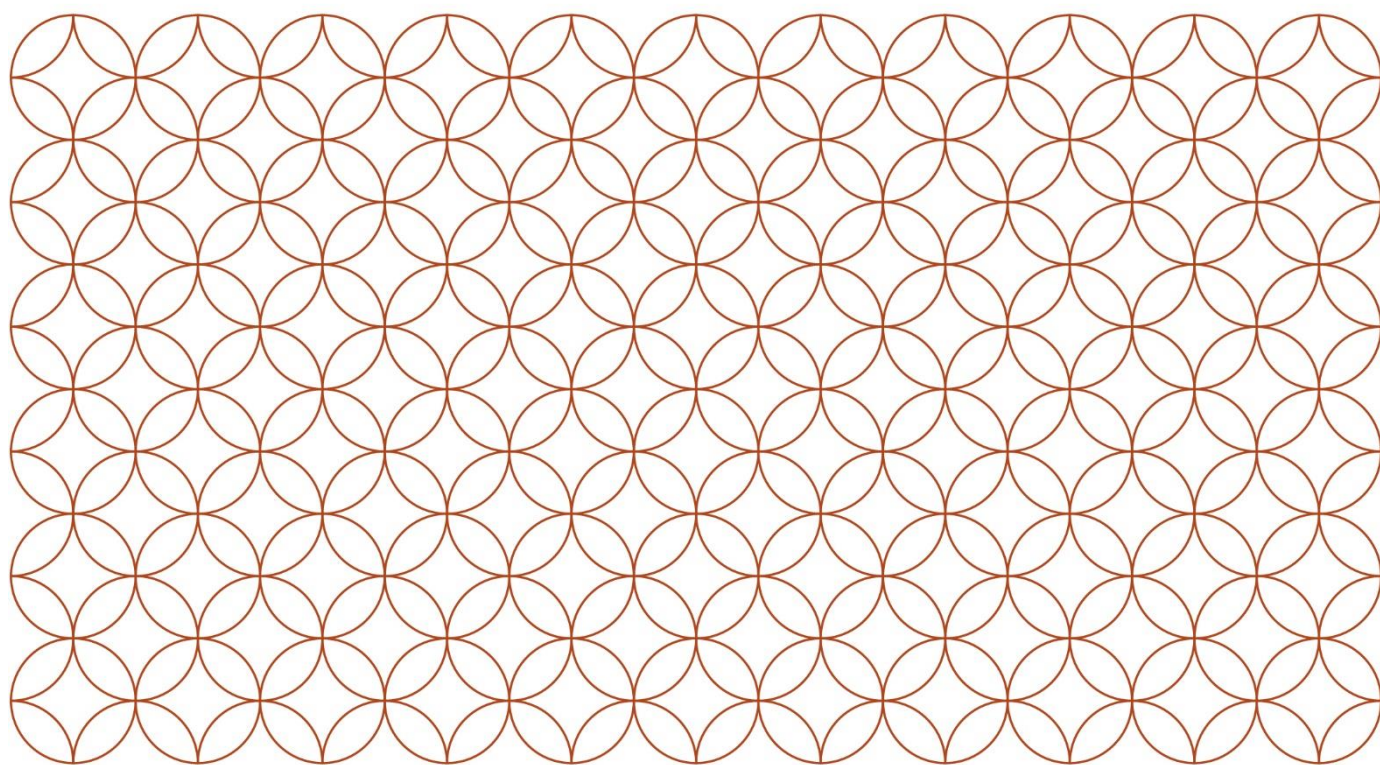
<https://www.skolverket.se/publikationsserier/rapporter/2022/skolverkets-uppfoljning-av-digitaliseringsstrategin-2021>

Skolverket (2022c). *Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet*

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/regeringsuppdrag/2022/covid-19-pandemins-konsekvenser-for-skolvasendet---slutredovisning>

Skolverket (2022d). *Förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027*.

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/regeringsuppdrag/2022/forslag-pa-en-nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolvasendet-2023-2027>

Skolverket

www.skolverket.se